

—Պալատն մէսէլէսինն տարի ին-
կլիթէրրատէվէթի թարափընտաննէշը
օրունան թէլէկրաֆնամէլէր տիր :
(Մարքի տը Սալիսպուրիտէն սըր Լա-
եարտա :)

13 Մայիս 1879

Բուսմէլիի Եարգիինն Պալատն հու-
տուտունու մուհաֆազա իշին, իճապը
կէօրիւնիւր իսէ, տէվլէթի Ալիեհէնին
ասըր կէօնտէրմէլէի, Բուսիա իլէ
մուհապլէլէ իտիպ իթմէմիշ օլտուղու-
նու թահգըզ իթմէնիդի, պու կիւնքի
թէլէկրաֆնամէմտէ իշար իլլէմիշ իտիմ :
Պու պապտէ պազը շայիալար տէվէրան
իլլէտիկինտէն, իշպու թահգըզաթա
լիւզու մէօրիւնմիշ տիր :

(Սըր Լաեարտա մարքի տը Սալիս-
պուրիտէն :)

14 Մայիս 1879

Տիւնքի թէլէկրաֆնամէլի ասըլանէ-
լէրինն ճէվապէն, Պալատն հուտու-
տունա ասըր սէվգ իթմէմէք իւզրէ,
տէվլէթի Ալիեհէ իլէ Բուսիա պէլինն-
տէլապտը մուհապլէլէ մատտէսի, տէվ-
լէթի Ալիեհէնին խարիճիեհ նազըրը թա-
րափընտան գաթիէն ինքեար օլունտու-
ղունու, վէ սատրազամ հազըրէթ լէրինին
տախի պու եօլտա պէեանը էֆքեար
իլլալ կիւն, վէ ֆիլիպտէ Ժէնէրալ
Օպրուլէֆ թարափընտան իրատ օլու-
նուպ, սուրէթի թէլէկրաֆու սապլը
վալէալէրինն իրալ օլունան նութգտա
տախի, իֆատէլի մէզըլէրէնին թէյ-
եիտ գըլընմիշ օլտուղունու իշար իլէ,
քէսպի ֆախը իլլէրիմ :

—Էտիրնէտէ թապ ու նէշը օլունան
Արտա զազէթաընտա օգունմիշ տուր :
Կէլէն շէհը մարթըն և ինճի կիւ-
նիւնտէն իթիպարէն իշպու շէհը հա-
զըրանն և ինճի կիւնիւնէ գատար շ-ր-
գի Բուսիա ճիհաթը միւլթէլիֆէսին-
տէն, մէմուհէն 5071 նուֆուս ափտէթ
իթտիկի, վէ եանլարընտա պուլունան
5960 ըս էօքիւզ, վէ 7192 ըս դ-
եուն վէ 125 ըս պարկիւր, վէ 198 ա-
տէտ արապա, վէ 70 պին 350 քիւլ-
րամ աղըրըլընտա էշեանըննազ օլըն-
տըլը վալունլարտան պաշգա նուֆու-
սու մէզըլէրէնին նազըլ իշին 113 վա-
կօն թախսիս գըլընտըլը, վէ նուֆու-
սը մէրգուսէ, Էտիրնէ վէ Տիմէթօգա
սանճադարըլլա ֆէրէճիք, վէ Բէշան, վէ
ճէսըր Էրքինէ, վէ Չօրու, վէ Պա-
պի Աթիք, վէ Սիլիվրի, վէ Մալիա-
րա, վէ ճէսըր Մըսթաֆա բաշա գա-
զալարը էհալիսինտէն օլտուղու թահ-
գիք գըլընմիշ տուր : Եարգի Բուսիա-
տէն իխրանը պիր վազըլթան պէրու
թահգըր մէմուհէլէթտէ պուլունան գէ-
նալիլին պիւա մուսանաթ իխրանը-
նա Ալէքօ բաշա հազըրէթլէրի թարա-
փընտան ըսլաթաթ վիրիլմիշ տիր :

— Դօլտտան յունիս 6 թարիսիլլէ
Լէվընթ շէրըլտա եազըլմիշ օլան պիր
մէքթուպտա օգունմիշ տուր :

Կէլէն հաֆթա շէհրիմիշ թիւճար-
լարընտան պիրիսին հէման խանէսի
էօնիւնտէ հայտուտար թուլթուպ, վէ
Արտիմիւնն պէօլիւք հատտէլէրինտէն
կէլիլէրէք տաղա կէօթիւրմէք իսթէ-
միշլէր իսէ տէ, մուսխարէն թահիրը
մէրգուսիւ հայտուտարըն բէնշէսին-
տէն գուրթարմըլար տուր : Պունտան
պիր գաշ կիւն ագտէմ Բարբոնա ճի-
վարընտա տիկէր պիր հայտուտ պէօ-
լիւիւ, ետի գատէն իլէ պիրտէլիգաշլը
վէ իթիլ ուֆադ չօճուղու թուլթուպ
տաղա կէօթ իւրմիւշլէր, մուսխարէն,
քէօլիւք, պէրապէրլէրինտէ պիր գալ
զապթիէ օլտուղու հալտէ հայտուտա-
րը գօվալաեարաք մէրգուսիւն գուր-
թարմըլար, վէ քէօլիւքլէրտէն պիր ի-
քիսին տէ թէլէֆ իթմիշլէր տիր : Կէ-

շէնտէ թիւրգօլա գուրպիւնտէ ասըլար
իլէ ասաքիլի շահանէ միւնընտա վու-
գու պուլուն մուսաթէմէ, Աթինտան
եազըլըլարը գատար էհէմիլլէթի
տէլիլ իտի : Ասըլարըն ըլէլիսի, տէ-
լիլ Մաշանօս, իլլա մալիւմի ալմէ օ-
ան Կիրիտի ֆարմաքի իտի : Ալընան
մալիւմաթլարըն ճիւլէսի շունու թաս-
տիք իտէլլէր քի ըլէլիսի մէրգուսի ի-
կիտէն մուհաթէպէ իթմիշ, վէ արգա-
տաշարընտան չօղու իլէ էօթիւնիւ
պաշալ, սաթմըշ տուր : Եէթմիշ էշքը-
եատան անճաք տէօթ Նէֆէրի գուր-
թուլմիւշ տուր :

—Եինէ մէզըլիւր զազէթատա օ-
գունմիւշ տուր :

Գըրգ քիլիսէտէն կէլէն եօլմուլարըն
իֆատէսինն նէզարէն, Գըրգ քիլիսէ
սանճադը տախիլինտէ քէսիլին Սաղա-
րա նամ իսլամ գարիէսի ճիւլարընտա
տէօթ խրիսթիյան նաշը պուլունմիւշ
տուր : Պու պիշարէլէրին, Գըրգ քիլի-
սէ գատապաընտան, եօգսա Բարաի
էհալիսինտէն օլտուղու հէնուզ մա-
լիւմ տէլիլ տիր : Հէնուզ կէլէնլէրտէ,
գարիէլի մէզըլիւրէն ճիւլարընտա սէքի
նէֆէր խրիսթիյան ֆըլընընն նաշարը
պուլունմիւշ տուր : ճանիլէր պու կիւ-
նէ գատար պուլունմաթ : Պունտան
տա մատա, Գըրգ քիլիսէ իլէ ճի-
վարարընտա պիր չօք խըրըլըլար
վուզու պուլմիւշ տուր : Եհալի, վալի
փաշա հազըրէթլէրինէ պիր իսթիտա
թաքտիմիտէք, պու կիպի ուլղուն-
սուլղուլարըն մէննի իշին թէտապիրը
շէտիտէ իթթիլազ պուլուրմասընը
ըէճա իթմէլիկէ գարար վիրմիլլէր
տիր : Գըրգ քիլիսէ խրիսթիյանլարը
պուլունն իշին, Էտիրնէտէլի Պուլար
միտրօպօլիտի նէզտիւնէ պիր բարաա
իլլամ իտէճէլլէր :

— Ալաֆրանկա յունիս 18 թարի-
սիլլէ իլլիմիտէն Լէվընթ շէրըլտա զա-
զէթաընտա շու աթիտէլի մէքթուպ
եազըլմիւշ տուր :

Վիլաեթիլիմիլիկի պուլունտուղու հալի
թարափընտա գիք ու իշար իթմէք-
իկիլիմ, իլք տէֆա տէլիլ տիր : Ումու-
մի էմիլիլիսիլիլիլիլիլ օլ մէրթէպէեհ
վասըլ օլմիւշ տուր քի, հայտուտու-
ղուն վէ գաթիլ ու ճիւլաեթլէրին սա-
հիս պիր իտարէսի ալթընտա եաշա-
մաքտա օլան էհալիլի, ունուլղուլղուգ
հալիլն տիւլար գըլմաքտա տուր : Տի-
եհալիլիլիլիլ քի, կէրէք Նէֆիս շէհրի-
միշ, վէ կէրէք ալէլիսուսա ճիւլարա-
րմըլ, շէօլլէք Ատա Բազարը, Գանտ-
րա, Թաշ Բէօքիւ, Գարէսու, Պաշ-
լէնիք, Գարա-Մուսալ, Միլիսալը վէ
սալիլ մահէլլէր, հայտուտար թարա-
փընտան թահգըր մուհաթէլէրէն ալըն-
մըլար տուր : Մէրգուսիւ հայտուտ-
լարըն Էքսէրիսի, Չէրքէպիլ իլէ աճ
սուսուգ օլան մուհաթիլլէր տիրլէր :
Էպիսիէ օլան ետրլէրտէն եարմասաթ-
լըք էօթէեհ կիտիլմէմէքտէ տիր :

Պիր թարափտան օլպիր թարափա էմ-
թաա կէօթիւրիւպ կէթիլմէլիլիլ, զա-
եէթ մուսաթարալը տուր : Մուհաթի-
լէրին պըլաք, եաթաղան վէ թիւ-
ֆէնքլէրի, Եօլմուլարը, քէնտի ագշէ-
լէրիլ հէֆիլ իթմէք խուսուսուստա օ-
լան տիգգաթլարընտան խալի իթմէք-
իլիկէ կիւն վէ կիւնտիւլ շալըմաքտա
տըրլար : Հալպուրի հիւքիւմաթը մա-
հէլլիէ թարափընտան պու չալըլմաք-
ըլա գարըրէքազ մուսալիլիլիլ օլուն-
մաքտա տուր, զիւրա, պուրանն բօլիսի
քիւլիւք պիր պէօլիւքտէն իպարէթ օլ-
մաղլէ, վէ պունտան մատա անճաք
քիւլիւք պիր պէօլիւք աաքիլիլ Նի-
ղամ եէ պուլունմաղլէ, հիւքիւմաթը
մէզըլիւրէ, մէրգուսիւ հայտուտար
մուսալիլիլիլ իտէպլիլէնէք հալտէ տէ-

լիլ տիր : Պիւսապէրին հայտուտարըն,
շէհրիլլէրտէն վէ քէօլլէրտէն պիր ազ
ուզաքտա քէնտի էրինն մահէլլ թախ-
սիս իտէրէք, նամուսուլ թիւճարէթ-
լէրինն իճրա իթմէլէրինն թէաճիւպ
իտիլմէմէլի տիր :

Պունլար չօք տէֆա շէհրիլլէր վէ
քէօլլէրէ պիլէ կիրմէքտէ տիրլէր Նա-
սըլ քի պունտան շէնտ կիւն ագտէմ
տախի պիր ֆըրգա էշքըեա, պէլ խա-
նէտէն իպարէթ օլան վէ Գարասու գա-
րիեհիսինն թապ : պուլունն Մուսուր-
լուգ քէօլմիլիլիլիլ տախի կիրմիշ, վէ
տօգուլ քիլի գաթիլ ու թէլէֆ իթ-
տիքտէն սօնրա, պիր տէրէճէ գիքըլ-
մէթ օլան էշեա վէ էթմաաեք տախի
զասպ իթմիլլէր տիր : Պու խուսուստա
միւլտիլիլ միւլաթաթաթ օլունտուգտա,
սահապը թէօհմէթի թաաքիլ իթմէք
իշին, իսթանպօլա թահրիլլէր պիլտիր-
մէսի լաղըմէտէն օլտուղունու պէեան
իթմիշ տիր : Եկէր հիւքիւմէթ, թէ-
տապիրի սէրիա իթթիլազ իթմէք ի-
սէ, Եարգըն Սէն-Պարթէլլէրմիսինն ի-
քիսին տէֆաթ օլմաք իւզրէ, կիւն-
նին պիրինտէ հէքիմիլ թէլէֆ օլա-
ճաղըլ :

— Վիլէնտան Էվրօքա զազէթա-
լարընա շէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէ-
եհ կէօրէ, Բուսիա հիւքիւմէթի, Պէր-
լին մուհաթէտէսինն իմզալաեան տիւլիլ
մուհազըմա նէզտիլտէ պուլունան սիւ-
ֆէրաթնա պիր թահրիլաթ կէօնտէ-
րէրէք, պունտա, միւստէթի մէ հու-
րիեհթիլ պիր սէնէ տահա թէմիտիլ ի-
տիրմիշ օլան Բուսիա Շարգի գօմիսի-
օնու վազալիլիլիլ շու աթիտէլի վէճ
իւզրէ գարալաշալըլմասընը թէքիլիլ
իթմիշ տիր :

1. Գօմիսիս, նիգալիլիլիլիլ էտաի-
նին իճրաթնա նէզարէթ իտէճէք տիր :

2. Նիգալիլիլիլիլ մէզըլիւրէ միւլթա-
ալլիլ օլան քէաֆթէլիլիլ մէսէլլէր իւ-
զէրինն էվլէլէն քէնտի ըլէլիլիլ վիրէ-
ճէք տիր :

3. Վալի, տախիլի վիլաեթիլտէ ա-
ղըր գարըլըլըլար վուգուլիլիլտէ,
գօմիսիսինն իլլաթ օլմաթըճա, ա-
սաքիլի Օսմանիլիլիլ ճէլպ իտէմէեհ-
ճէք տիր :

4. Տախիլի գօմիսիստա, էքսէրի-
եհթիլ գաթիլիլիլ արա իլէ վէրիլէն
գարալար, վալիլ վիլաեթիլ իշին մէճ-
պուրի իւլ իճրա օլաճալար տուր :

5. Խտարէ մէմուլարը, վալիլին մէ-
սուլիլիլիլ գաթիլիլիլ թահգընտա
օլարաք, ինթիլապ իտիլիլիլիլ տիր :

Բուսիա նէզարէթի խարիճիլիլիլ
թարափընտան կէօնտէրիլիլիլ եհին պիր
նօթաա, էքսէրիլիլիլ գաթիլիլիլ
տիւմէլլէ, Բուսիա հիւքիւմէթիլիլիլ նէ
տիմէք իսթիլիլիլ իլլազ իտիլիլիլ տիր :
Մէզըլիլ իլլազաթ իթթիլաթնա,
էքսէրիլիլիլ գաթիլիլիլ տիւմէլլէ,
գօմիսիսինն պիլիլիլիլ ազալարընն
հիսսէտար օլտուգլարը պիր գուրտա,
իսթիլիլիլ իտիլիլ էքսէրիլիլիլ տիր :
Մէսէլա 2 ըէեհ գարըլ 3 ըէլտէն ի-
պարէթ օլան էքսէրիլիլիլ, իթթիլալ
օլունան գարալարը մէճպուրի իւլ իճ-
րա իթմէլիլիլ քէաֆի օլմաեաճաք
տուր :

Պիլիլիլ տէվլէթլէր, խուսուսիլիլ
Ալաթիլա վէ ինկիլիլիլիլ տէվլէթլէ-
րի, Բուսիա հիւքիւմէթիլիլիլ մէզըլիլ
թէքիլիլիլիլիլ գապուլ իթմիլլէր տիր :

— Եարգըն մէհիւր Շիլէ Եէնի քէօլ-
լիլ Եամըլ օղու վէ ալիլիլիլիլ, պիր
միւլտտէթտէն պէրու Կէլպօղէ վէ Շի-
լէ գաղալարը տախիլիլիլ, վէ Գար-
թալ վէ Պէլպօղ գաղալարը ճիւլարըն-
տա իճրալիլ շէգալլէթտէն խալի գալ-
մաթըլարը, վէ աթէթա մահուտ Լէֆ-
թէր վէ Մանօլ նամ շաղալարըն մուս-

մէլէլլէրին պիլէ կէլաթիլիլիլ ճիլէթ-
լէ, պունլարըն եազընտա տէրտէթ-
լէրի իշին, Կէլպօղէտէ պուլունան ա-
սաքիլի նիգալիլիլիլ Շահանէ սիւարի
պէօլիլիլ, տէօթ գաղաթա թաքսիլ
իտիլիլիլ տէն պալգա, տահա պիր
պէօլիլիլ նիգալիլիլ սիւարի վէ պիր
պէօլիլիլ տախի ըրեատէ զապթիլիլ
կէօնտէրիլիլ, վէ շաղըլ մէրգուսի վէ
ալիլիլիլ քէմալը կէրմիլ իլէ արանըլ-
մաքտա պուլունմիւշ իտի : Կէրլիլ ըի-
վաեթէ նազարէն, պունլար օն տօ-
գուլ քիլիլիլ իպարէթ իսէ տէ, պա-
րընտըլարը օրման տէրունիլտէ սիւա-
րի կէլմէք միւլթիլ օլմաթըլը շէօլ-
լէ տուրսուն, բէք չօք եաթաք վէ
մուսալիլիլիլ օլմաք հասէպիլլէ, իս-
թէտիլիլիլ զէման իսթէտիլիլիլ մա-
հէլլէրտէ պարընպիլիլիլ տէ իմիլլէր :
Չիւնքի եաթաք վէ մուսալիլիլիլ մի-
եանընտա, հիւքիւմէթ վէ էհալիլիլ
հիւսնի զաննը օլան աթէմիլլէր պիլէ
զուհուր իլլէմէքտէ իմիլ :

Պու քէրէ իսէ, իճրա օլունան թէ-
շէպպիլաթ վէ թահարիլիլիլ սաեհ-
սինտէ, պունլարտան, եանի շաղըլ
մէրգուսիլիլ ալիլիլիլիլ Շիլէ Եէնի
քէօլիլ ինճէ պաճաք օղու ֆիլ օլուն-
տան օն պէլ կիւն ուգատտէմ, գա-
րիլիլիլիլ, խանէսինտէ պատըրըլա-
րաք, մէճուհիլ տէրտէթ օլունտու-
ղու միսիլիլ, պիր գաշ կիւն սօնրա
տախի շաղըլ մէրգուսիլիլ ըլէթիլիլիլ
տէն եհին Շիլէ Եէնի քէօլիլ Գոտօն
օղու Տիմիլիլիլ վէ վասիլ, խանէլլէ-
րինտէ պատըրըլարաք, հայիլիլ տէր-
տէսիլ օլունմիւշ, վէ պունլար եաթաք
վէ մուսալիլիլիլ տախի, քէալիլիլ
խապէր վիրմիլլէր տիր :

Էվլէլիլ կիւն ասաքիլիլ նիգալիլիլ
սիւարի միւլաղիլիլիլիլ Մէհէմէտ
աղա, մէվնուտ մաեթիլլէլ Կէլպօղէ-
եհ իլլէր պուլուգ սաաթ մէսաֆէտէ
պուլունան թէքէվիլիլ գարիլիլիլ ճի-
վարընտա Սանատըլ օրմանը նամ մա-
հէլլտէ, շաղըլ մէրգուսի վէ ալիլիլ-
սինն պիլիլիլիլիլ, թէլիլիլ օլուն-
մալարը իսթար օլունմիւշ իսէ տէ, սի-
լաճ շէքմէլիլիլ իւզէրինն, իթթիլաա
իտէն իւլ սաաթ միւլտաֆաաա, ա-
թըլան գուրըն տանէլլէրինտէն, էշ-
քըեաթը մէզըլիլիլիլ պիրիլիլ մէճ-
րուհիլ վէ պաղըլլէլիլ խաֆիլիլ ֆի-
րաթ իթմիլ օլունա, անճաք տէօթիլ
հայիլիլ կիրիլիլ իտիլիլ վէ մէճու-
հու մէրգուսիլիլ տա պիլիլիլիլ էլէ
կէլէճէկի պէտիլիլ պուլունմիւշ տուր :

Պունտան մատա, պունլար տէօթ
թարափտան գուլաթըլա, ապօգա
ալթընա ալընմաթնտան, վէ քէնտի-
լէրի Տէր վէճ իլէ շաղըրըլմիշ օլմա-
սընտան, հէման պիր գաշ կիւն զար-
փընտա, ճիւլիլիլիլ հայիլիլ վէ եա
մէլլէն էլտէ իտիլիլ, զիլլ օլունան
գաղալար էհալիլիլիլ իւմն ու սաա-
լիլլէրինն քէալիլիլ իեատէ օլունա-
ճաղը, վէ պունլարըն տա եաթաք վէ
մուսալիլիլիլ ըլէնշէլիլ գանունա կի-
րիլիլ օլարաք, էմալլէրինն իպրէ-
թի միւլէսիլիլ կէօթիլիլիլիլ ալի-
քեար տուր :

ԱԶԳԱՅԻՆ

Եէնի թէլիլ վէ Եէնի Պիւս
ԼԱԶԻՄ ՏԵՐ

(Ճիւմա կիւնքի նիւստէմիլիլիլ պաղըլլէ)
Քիլիլիլիլ միւլիլիլիլիլ էհէմիլլէլ-
թի աղիլիլիլ օլունա, վէ պունտան ի-
սէ, պէլիլիլիլ չօճուլարտան, թա
տօգաան եաղընտա օլան իսթիլիլիլ
րա վարընճաա գատար մէմուն վէ
մէսուր օլաճալարը, վէ ըւհան

տուրքուլարներն զիստակալութիւնն ունենաւ. ճաղը, վէ պունտան արտադրէ համարեմ վէ ֆազիլէթն է, պիւլիւք մուհապէ. նախարար հուսուլէ կէլէնէկի շէյլէ տուրքուն, պիւլիւք քիլիսէ վէ բուհպան թագաւարը վէ քիլիսէ խառնէմէլէրի հաւաքաւորներն մէնֆաւթը քէսիւրէ զուհուրա կէլէնէկիստէ շիւրհէ եօգ տուր, չիւնքի, կիւղէլ միւլիւքաւար իլէ գաւառիսէլը վէ շարակաւար օգու. նաճաղըն խալգ պիւր քէրրէ պիւլիւք կիստէ, սէնէտէ պիւր քէրրէ քիլիսէ. յէ կէլմէք իսթէմ յիլէրին պիլէ, հէր բաղար կիւնիւ քիլիսէյէ զօյաճաղը հէմ թապիլի վէ հէմտէ միւհէրրէպ տիւր. նաքըլ քի, պունտան սէքիլ օն սէնէ կիլէլէրին կէլիսէյէ գատար, պաղը քիլիսէլէրտէ արմանիլէր գօ. նուլարապ, պաղը տուլար իլէ, սալթ գէմ չէքիլիսէլի վազըլլարտա, հէր քէսին մէլքըիւր քիլիսէլէրէ գօյուշ տուլարը, վէ Ֆրէնքիլէրին եօթու վէ պալարամիլիւքիլիսէ, նիլէ երքէք. լէրիմիլիսէ վէ գատուլարմէլքըն, խաս սէթէն միւլիւքա տիլիսէյէ արգուսուլ. լա, Ֆրէնք քիլիսէլէրին տուլարալարը, վէ հաթթա, պու կիւն վէ պու սաաթա գատար, հէր երէտէ խալ. գըն, գաւառի քիլիսէլէրէ իլի միւլիւքա, եանի կիւղէլ սէպի չօճուլար վար ի. սէ, օրալարա կիլիսէլէրի, կէօլէրի. միլիլ կէօրիւքէքտէ տիւր:

Ղարիպ երէր շուրապը տըր քի, մէգ. քիւր արմանիլէրի տախի, միւլիսէլէ. ֆա Պօղոս բաթրիլք սրբազան, հէր նաքըլ իսէ ճալիլ կէօրմէտիլիսէն եաապ իթմիլ, վէ էհալի տախի, կիւ. եա պիւր խէթաաա պուլուհիւք իտի կիլիլ իթաաթ էտէրէք վազ կէլմիլ, վէ շիւմիլէ գատար աա էօյլէնէ գալմըլ տըր:

Պիւր տէ բուհպան թագաւարմըլ, հէր վազըլթ, ճէօմաաթ քիլիսէյէ կէլ. մէեօր, քիլիսէտէն սօումապտա տըր, տէյի թէլէքըի իթմէքտէ տիլէր, հալպու քի պունուս սէպէպիլի ալա տիւլիւնմէքտէ տիլէր, վէ խապէր վիլիլտիլիստէ տախի ալա էհէմիլ. յէթվիլիպ տէ տիլիսէլէքտէ տիլէր. Պիլիսէն էն զիստէն էսէֆ օրուհա. ճազ հաալը պիւր չէյ տէ շու տուր քի, էաապէն քիլիսէ ճէօմաաթըն օրուհու վէ ազլէն տէ էօյլէ օրաաք լաղըմ կէլ. տիլիլ թագաւարտէ, հէնուլ պու կիւ. նէ գատար, քիլիսէլին իսալհաթ վէ հիւսնի նիլապէնա քարըլմալըլ հու. գուգուսուս, ճէօմաաթմըլ, եօգաա

շուհպան թագաւարմըն մը ալիտ օլ. տուրքունա, գալիլէն հիլ պիւր գարար վիլիլիպ տէ թէրֆիլք իտիլմէմիլ տիւր, վէ պիւնաէն ալէյէ, գարմազարըլ, երէրին վէ գուլիլէթ ու նուֆուգու. նա կէօրէ, իքի թարաֆ տախի քիլի. սէյէ գարըլմալըլ տալը քի, պու բէք. ֆէնա պիւր ուսուլ տուր:

Գաթթիլք քիլիսէլի ուսուլիսէն, քի. լիսէնէ քեաթիլէն բուհպան թագաւար. նէր գարըլապ հիւքմ իթմէքիլէն հադ. գը օրուհու կիլիլ, էքսէր Բօթէն. թան ճիւլէրի քիլիսէլէրին տախի ճէօ. մաաթըն գարըլմալըլ հադգը եօգ տուր. չիւնքի Գաթթիլքիլքտէ, քիլի. սէլէրի, կէրիլ էհալի եաբմապտա վէ թէնհիլ ու թէնքիլի իթմէքտէ տիւր. լաքին, իտարէսի քեաթիլէն բաճիլէ. ղէ մուհապիլէ պուլուհիւքա տըր, վէ Բօթէնքիլիսէլէրտա իսէ, էօյլէ ճիւլէր վար տըր քի, էսթէնէն քարուղիլ գալ. գըլ, աաթթա պիւր մաղաղա աշար կիւ. պիլ պիւր քիլիսէ աշաղաթա, վէ իսթէ. եէնտէ քէնտի քիլիսէլին կիլմէքտէ տիւր. հալպու քի պիլիսէ, նէ էօյլէ տիւր վէ նէ տէ էօյլէ. պիլիսէ հէմ քիլիսէ ճէօմաաթ բարապըլա եաբըլմապտա տըր, վէ հէմտէ քիլիսէնէ մէլիլուս. լան գալմիլիլ աթիլաղաղ քիլիլիլա. սընա, բուհպանլար վէ խառնէմէլէր տախի ճէօմաաթըն ղէյ վէ միւլարալ. լա թագաւար վէ թալիլն գըլմապտա տըրլար, տիլմէք տիւր քի, մալիլն սա. հիլիլ ճէօմաաթ տըր, վէ իսթէտիլի իսալհաթը եաթիլաղա, հադգը սա. ղիլիլ վար տըր, էմա, էհէմիլիլէթ վիլիլ վէ ինրա իթմէք իսթէմէտիլիլն տէն, վէ եալաա հէր նաքըլ իսէ վա. գըլլար կէլէրէք պու հուլուգ ունու. տուլարալարտէ, բուհպանլար հիւքմ իթմէկէ պաշալմըլ տըր:

Իվիլէթ, չօլար շիմտի քիլիսէյէ կիլիսէլէքտէ, վէ կիլիսէլէքտէ իսթէ. մէլէքտէ տիլէր, վէ պու սօուլըլ. աա, տուլարալար ուեանըլ վէ կուսթ. լար իլէրու կիլիլտիլքէ չօլարմապտա տըր, չիւնքի, նէ չաղմ կէլիլն թէմիլ. լիլք վէ թէմիլ հալա պուլուհիւքա տըր, նէ տուլար միւնաալ վազըլթ. տա պիլմէքտէ տիլէր, նէ օթուրա. ճազ եէր վար տըր, նէ տիլիլէնէք սէս, վէ նօթա վէ միւլ. գա վար տըր, վէ նէտէ իլիտիլիլ վէ իսթիլիստէ ի. տիլիլէք քարուղար վիլիլմէքտէ, վէ խալգ օգուսան շէյլէրի աշաղաթա տըր:

Քիլիսէնէ կէլմ օլան պիլիլք իս.

լահաթըն պիլիլ տախի, պիւ. թագաւար պօլ մէսօրիլիլքըն, վէ տահա տօղ. բուսու իսրաֆ վէ թէլէքիլքըն էօնիւ. նիւ ալմալ տըր:

Քիլիսէնէն «պալմաաթիլիստէ» պէլլէ իսթէր տէնիլէրէք, պիւր չօգ. ալմուս վէ կիւմիլէլ ալմալի իլէ, պիւր չօգ տախի կիւմիլիլ վէ գալպտանլը թագալարա, սաղաալարալարա, շուրջաա. լարա, վէ սալիլ շէյլէրէ, երէլէրէն վէ պիլիլէրէն իրալար սարֆ իտիլմէք. տէ, վէ պունլար էօյլէնէ պիլա սէմէ. ղէ, օնար, երկրմիլէր վէ էլիլէր երւ. ղէր սէնէ պէլլէթտիլիլալքտէն պաշ. գա, չօգ տէֆա տախի, եա էօթէքի. նիլն պէրիլիլն զապթընա կէլմէքտէ, վէ եալաա խըրըլար չանթաալա վէ բէնիլէնէ տիւլմէքտէ տիլէր: Շէյ. լէ քի, պիւր վէ եա տա իքի մէնիտի. յէլիլք պիւր շուրջաա վէ պիւր ուլար վէ պիւր շապիլ, վէ պիւր թագ, վէ պիւր գալաղան վէ սաղաալար վէ սալիլիլ իլէ, սաաթ կէլգէլ սուրէթտէ, սյիլ տուլար հէմ ինրա իտիլիլպիլա, վէ հէմ տէ նէլալիլ Բէպպանիլտէ, տահա զիստէ շաեանըլ գապուլ օլապիլիլքէն, թէքիլ խալգտան տիլիլիլէրէք վէ եալաա գաաալարըլ ալմաալա, թէ. հիլ եէրտէ, օն գաթթ, երկրմիլ գա. թը, երէլք գաթթ, վէ պաղէն տէ պիլն գաթթ սարֆ իտիլմէք տէ տիւր:

Հէլէ քիլիսէլէրիմիլ տէրուսիլտէ, պաղէն օլ գատար պօլ վէ ճիւլիլ պի. ճիլիլ շէյլէր կէօրիլմէքտէ տիւր քի, իսլաա ալիլմ, աաաաա, քէնտու քէն. տուլէ ուլիլմաա վէ աճըմաա կէլ. մէքտէ տիւր. քիլիսէ տէնիլէն եէրտէ, պաղա հիլ պիւր շէյ պուլուհիւքա, իլա ճէօմաաթըն ֆիլիլիլ վէ երէրէ. կիլիլ ֆաղիլէթ թէլիլք իտիլիլ շէյ. լէր վէ քէլաալար պուլուհիւքա տըր:

Հիլ շիւրհէմիլք եօգ տուր քի, չիմ. տիլ պիլիլմ պու պէնտիլիլք օգուսան պիւր թագաւար սօֆուլար իլէ սալիլ. տիլաալարա, վէ մէլքըիլ իտիլիլալ. տան իթիլիլաա տէնիլէր, պիլիլ գար. շը սէօյլէյէրէք, պու սէօյլէտիլիլքի. միլիլ, հէր բօլ. իսթմիլք տըր տէյ. ճէքլէր տիւր. հալ պու քի խէթա իտէր. լէր. ղիւրա, պիլք բօլմէքտէ տէյիլիլ. հաթթա բօթէքտէ քիլիսէլէրիլիլ գրիլիլք իտիլիլ, վէ իսալհաթ միւհ. թաճ կէօրիլիլք, պիլք չալ օղու չա. ղըլ, վէ Լուսաալիլ տղալըլ, վէ իլ. թէ պունուս իլիլ, եանի քիլիսէմիլք ղալիլիլիլ շէքտիլիլք իլիլ տիւր քի, պունլարաա եաղմապտալըլ:

Խալգըլք քիլիսէնէն չօգմապտա օլան պու գատար պիլ իտալար. էօյ. լէ թէհիլ եէրտէ պէլլէթտիլիլքտէն սօնրա թէլէք օլմապտան, վէ եալաա խըրըլարա գաալարըլմապտան իսէ. մէքթէպլէրէ սարֆ իտիլիլ, վէ ա. տալմ եէթիլիլքիլ, աճապա տահա կիւղէլ, վէ պիլիլէրէն տէֆա տահա իլիլ օլմալք մը վէ Ալալ տաալա զիստէն հօլանմալք մը, վէ էհալիլքտէ մէմ. նուս օլմալք մը. մէկէլիլ ալմ ունլարըն վէ կիւմիլիլքիլ, աալ մաալիլիլքիլ խալգ իթմիլ օլան Ալալ, պիլիլմ սիւս վէ ղիլիլէթիլքէ մի միւհիլաա տըր. . . մէկէլիլ կիւրապաաա ալմալիլ վէ էլպի. սէ իլէ օգուսան տուլար իլէ, ֆա. գըրաա ալմալիլ վէ էլպիլիլքիլ իլէ օգու. նան տուլարըն պէլլիլտէ, ղէրրէ գա. տալ պիւր ֆարգ վար տըր տէնիլէպիլիլք մի, վէ հիլ էօյլէ պիւր շէյ օլապիլիլք մի. հէր քէսին աղլը շէհաաթիլ իտէր քի օլաալք. չիւնքի, պիլիլք էօյլէ ղէն. կիլիլք տօլու օլան քիլիսէ վար տըր քի, թալարալարա քէյլիլքտէ պուլուհիլ պիլն քիլիսէնէն քեաթիլէյի ալմալիլ վէ էլպիլիլք սաթթաաալ օլաա, երէն օնա միւսալ. օլաալք. հալ պու քի հէքալիլքիլ տիլն ու իմանըլ իլիլիլքա. սընա, էն ղէնիլն պիւր քիլիսէնէ օ. գուսան տուլար իլէ, էն ֆաղըլ պիւր քիլիսէնէ օլուսան տուլար տախի պիւր տիլիլք. վէ էլիլ Ալալ, ճէօմա. ալմըն գալպիլն վէ ֆաղիլէթիլն աղա. մաալա տա, իլա քիլիսէնէն ղէնիլն. լիլիլն պաղաաալ օլաա, պիլիլմ քիլի. սէլիլն հիլ պիլիլտէն օգուսան տուա. լարըն գապուլ օլուհիլաաաղընաա շիւրհէ եօգ տուր. ղիւրա, էլիլքաաա էօյլէ ղէնիլն քիլիսէլէր վար տըր քի, պիլք միլիլքէ, վէ թագաւար, քեաթ. ֆէյի քիլիսէլէրիլքէ սաթթաաալ օլ. սաալ, երէն էօյլէ պիւր քիլիսէյէ մա. լիլք օլաաալըլ:

Թէքալէն սէօյլէրիլք, էլիլք պիլք իսալհաթ իսթէր իսէք, պիւր քէրրէ իլք իսալհաթ քիլիսէ վէ բուհպանլա. ղըմիլտան պաշալալըլ տըր, ճէօմաաթ ֆիլիլքէ վէ աաթիլիլքէլիլքէ ալըլա. տըրըլմալըլ տըր: Քիլիսէնէն քեաթ իսթէլք քի, պու կիւն. քի կիւն իսթաալալա, էն ղիստէ սիւսէ բարա վիլէն գատըլար, միլիլ. թիլիլք գատըլալըլ տըրլար, վէ օլ պապտէ օլ գատար իլիլու կիլիլիլք տիւր քի, պու կիւնքի կիւն նէֆիլ իս. ղիստէ պիլէ, նիւպէթ կէօղիլքէ պա. գըլաղաա, երէլքտէ պիւր տէրէնէնի

ՄԱՏՄՈՒԱԶԷԼ

82

ՔԵՐՎԵՆ

16

հալտէ, սապաճ վէ աղալմ իթտիլի տու. ալարտա, հէր կէօնա արգուլարըն գուլ վէտէն ֆիլիլ կէթիլն գաթըն էօրիւհիւն նիլհաթիլիլք տէրէնէլք թէլիլտիլիլք, շէնա. ալը շազ գտան թէլիլնիլ իլիլք իսիլ:

Մօրալէս, շալըլ շէնիլնէ մուգալըլթ իտէլիլտէն սէրու, հիլ պիւր արգուսուսան կէրի գալաալըլ օլաալէ, գատէր ու թա. լէլիլտէն ալա թաճիլիլք կէօթէրմէլք, վէ Օլիլիլ լը Վէյեան հաղըլտա տէրուսէն իլհալը շիւքաալիլքէլ իլիլտիլիլ կիլիլ, պա. ղէն տախի քէմալիլ հիլէնաա իլէ քէնտի քէնտիլէ, շէյլէ տէր իտիլ:

Նէ տէրէնէ մէտէ շալեան աաթիլ մա. պիլիլմ մաաղալմ հալիլիլքէալարմիլիլմա. աղալմէլք աղիլք թաղա քը Գոմրօթիլ շալիլտ օլաալար քի, էլիլք պէն, մէրգուսուս պիւ. թիլն վարիաթընը սօեապիլիլք իտիլմէլք. սէրէթիլ քեաթիլ իլէ սօեալարտա, ֆաղաթիլ հիլ շիւպէն եօգ տուր քի, օլուգաա նա. ֆաղաալըլ թէլաալիլք իթմէք իլիլն, քէնտի.

սիլէ տէ պիւր մըլաալ շէյ պրաղըլ, վէ իլիլիլաալըլըն նաթաալարըն պու վէնէ իլէ թէլիլն իլիլք իտիլմ: Տիւնեաաա պէնիլմ իլիլն էն միւլէտէր պիւր իսուսա վար ի. սէ, օ տախի մէրգուսուս ղաթիլ սէֆիլ օլաալը, վէ հէմ հիլ շէյլէնէ մալուսալա. շարաղ, շուսա պունա ալիլմէ աշալալ տըր, Հէր քիլմ քի, Մօրալէսիլ էհիլ հալիլիլքէլ վէ մէլքալիլիլաա պիւր քիլիլքէ օլուհիլիլք. իլիլաաա ճէօթիլ իտէր իսէ, պիլք օ մա. գուլիլէրէ գարըլ վէ պիլիլքալ իսիլաաթ օ. լարալ, Մօրալէսիլ էհիլ ֆաղիլիլք պիւր քիլմ. սէ օլուհիլիլք, վէ պունու իլիլաաա ճիւ. ղաթիլ իտէն, եա պիւր հաթիլ վէ եա պիւր նաաա իտուկիլիլ իտաա վէ իտար իլիլ. ղիլք:

Պու ալիլմէ պիլէ, պու ֆաղիլիլքիլիլք միւլաալաթ վար տըր, վէ պունա իսալաթ տա, Մօրալէսիլ շիւսաալաաաալ տըր Շէյ. լէքի մէրգուսուս ղալիլք վէ ուղուս աղա. լարը, սիլիլ վէ գարթալ գուլարըն կա. կալարըն միւլաալիլ օլան պուլուհիլքէլ օլաալիլք. եաաալարը, շիւսալըլք ճիլիլիլք իլիլք. ղէլ թէլալիլ օլուհիլք իտիլքիլ, մէրգուս. աաթիլ թալըլմաաաալ պիւր հալէ կէլիլք իտիլ: Մէրգուսուս եալըլըլ պալընաա սալ. հաալը օլաաալ, պու տա, ֆաղիլիլքիլ, քէլ պալարտա սալ. հաալը իթմէլք միւլ. քիլն օլուհիլիլքտան նալիլ իտիլ: Մօրալէսիլ գաթաալըն տաղըլըլ տէր

թարաֆ իտիլիլ հալտէ, մէրգուսուս շէլ ու հիլիլքիլ սալիլէն կիւղէլիլք, վէ արթըլք քիւլիլք շօնուլարա խէլիլք ու տէլէթիլ մուհիլ օլարալ, պիլիլքէլիլք աղ. լաթմալք հալիլտէն չօլմըլ, վէլիլաալ վա. թաալըն ղապիլիլքիլ եալընաա կէլէնէք պիլիլ օլաա, մէրգուսուս թարաֆարընաա թաալմաաաաալ պիւր հալէ կիլիլք իտիլ:

Պիւր սապաճ, վիլաաա սալիլքիլ օլան պու. լարըլք, քէնտի եաթալ օաաալաալիլք էն. լիլ եաղըլաալիլք էնիլիլտէ օթուրաալ, քէնտիլիլք իհալէ օլուսան հիլաալալըլ, տիլքալթ վէ ղալիլիլքիլ, վէ տալիլա քէն. տիլ մէնաֆիլիլքիլ ունուլմաաաալ, բու. ելթ իթտիլիլ սըրաաա, օաաալըն գաթու. սու եալալաա շալընալ:

Միլիլիլք, տէտի Մօրալէս, Պու էմիլ իլիլիլքիլ, քէմալիլ հիլիլքիլք վէլ պիւր խըլմէլքեալ օաաաա կիլիլքիլ: Մօրալէս, քէնտիլիլքիլ աղալըլ տէլ էնէլք պուլուհիլալ թարաֆընաա հաղըլք. տա հիլիլք վէ իլաաթիլ իտիլիլքիլքէլ քէլք ղիսաալ արգուլէլ իտիլ:

Վաղաա պու պիւր թագալիլք իսէ տէ, պու թագալիլք քիլիլքէլ եօգ տուր:

Նէ հալ իսէ, Մօրալէս պիւր արալըլք մա. հաալիլքէ օլան մէլիլքիլքիլքիլք պիւր թա. ղալիլք իտէլք, աղալըլք եօգալըլ գալալըլըլ վէ, խըլմէլքեալա իսթապէն:

Նէ իսթէլիլքիլ, տէեա սիւալ իթտիլ: Իլիլիլքիլ, մաալմ սիլք քէնտի օաա. սընա տալիլք իտիլքիլ, ալիլ խըլմէլք. քեալ:

Շալտէ մաալալն եալընա կիլթ, վէ պիւր աղտան կէլէլքիլ սէյլէ:

Խըլմէլքեալ պու սուրէլիլք աղալըլ շըլ. տըլտան սօնրա, Մօրալէս ալիլ աճէլք գա. տիլիլքիլք պիւր էլպիլն իլիլիլքիլ, վէ մա. շէլիլքիլքիլ գալալընա թագալ, վէ իլիլք. ղիլիլ տախի ֆըրշալաաաալ, գըլ գալընա. տալըն տալիլքիլք տօղու միւլիլքէլէն. ճիլ օլուսու:

Գարմէն, տալիլքիլքիլ եալընըլ օլալ, գալաալընա պիլիլքէլ իտիլ: Մօրալէս, օաա. նըն էլիլիլքիլ կէլիլքիլքէն սօնրա, պիլիլք խըլմէլքիլ գաալընաաաա պիլիլք, թուալիլք օաաալընաաա պիլիլքիլք սուլուսմաալ ղիլիլքիլք, էլիլիլ կէօթիլք իլիլքիլքէ գօեալալ, եէրէ գաալար էլիլ. տիլ, վէ ալիլմ նէլալքէլ վէ հիլիլքիլքիլ:

Մաալմ, տէտիլ, գաթընըլ պէնտիլիլ. ղիլ իսթէլիլ օլուհիլքիլքիլք, էմիլիլքէլ մուլաալաալ իտիլքէլք, իլիլք կէլիլքիլք, վէ թէլիլք օլուսուլք քի:

Գարմէն, գալաալընըլ քէլալմըլք գաթիլք իտէլքէլ:

Շալընըլք, իտիլ, կիլթ գաալըլըլ գաալ վէ կէլ պիլիլքէլք գօնուլալըլ, տէեա պէեան իթտիլ:

(Տէլալ)

